

Opět Všetickova kompoziciána

Ladislava Lederbuchová

LadLed@seznam.cz

VŠETICKÁ, F. *Poetika kompozice: o kompoziční výstavbě literárního díla*. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2022.

Nová kniha známého literárního teoretika přináší zevrubné poučení o problematice výstavby literárního textu. V Úvodu autor předesílá, že obsah je zaměřen především k syžetu děl, tj. především k žánrům epickým a dramatickým. Dále upozorňuje na možné podezření, že výklad působí příliš normativně, ale hned dodává, že „navrhované je pouze vstupní branou do obsáhlé a navýsost složité problematiky jedné sféry poetiky“.

Obsah je dělen na dvě velké kapitoly: výkladový lexikon kompozičních principů a postupů tvoří rozsahem největší část knihy (do s. 108), pak následuje chronologický soupis české odborné literatury o kompoziční výstavbě od 19. století do roku 2002 včetně. Kniha je vybavena obrazovými přílohami, které určitou kompozici vizuálně konkretizují, biografickou statí o autorovi (z profesního aspektu), dále věcným a jmenným rejstříkem.

Všechny Všetickovy knihy o kompozici – ať jde o výstavbu poezie nebo prózy, ať jsou specificky zaměřeny k hodnocení kompozice děl z určitého období a jde o studie z poetiky historické – jsou vždy doplněny obecně pojatým slovníkem hesel o architektonice a kompozici – o jejich principech a postupech, tedy v podstatě tím, co autor publikoval jako první souhrnné pojednání o kompozici textu formou slovníkových hesel ve své *Kompoziciáně* (1986). Do svých dalších a dalších knih tento slovník vkládal v autorské snaze popularizovat v odborné obci své detailně zpracované poetické pojmosloví. Nejinak je tomu v jeho nové knize, i když zde lexikon pojmů tvoří její hlavní část.

Poetika kompozice obsahuje nejen nejrozsáhlejší slovník co do počtu hesel, ale nabízí i řadu nových literárních příkladů demonstrujících na konkrétním uměleckém materiálu vykládané kompoziční jevy. Čtenář, který zná předchozí autorovy práce, půjde v tomto slovníku už po známé půdě, i když bude mít příležitost nově ocenit řadu názorných odkazů k české literatuře, nahlížené autorovou optikou znalce kompoziční výstavby uměleckého textu. Slovník tak dostal důležitou konkrétní oporu, jež učinila jeho obsah atraktivní i pro učitele, především češtináře středních škol.